11. Alternatif Akımda (AC), Devre Teoremleri

11.1. Toplamsallık Teoremi (süperpozisyon)

Bir lineer devredeki her bir bağımsız kaynağın bir elemanın üzerindeki gerilime (veya içinden akan akıma) ayrı ayrı etkilerinin cebirsel toplamı, bütün bağımsız kaynaklar devrede bulunduğundaki etkiye eşittir.

Örnek 11.1 I5 akımını toplamsallık teoreminden yararlanarak bulunuz.

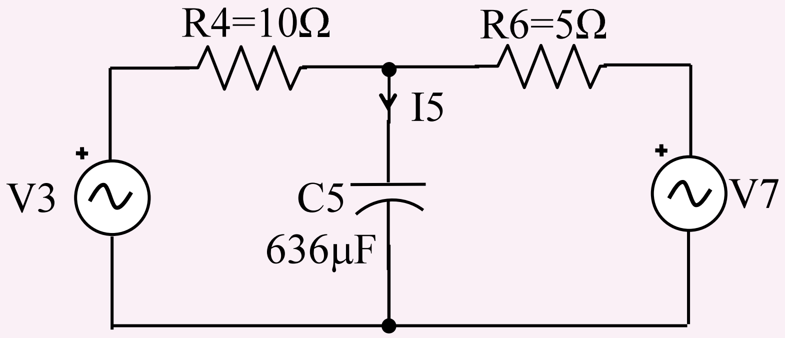

$$v3(t)=20\cdot\sin(\omega_1\cdot t\,),\; f=50Hz$$
$$v7(t)=20\cdot\sin(\omega_2\cdot t+60^o),\; f=25Hz$$

1.Adım

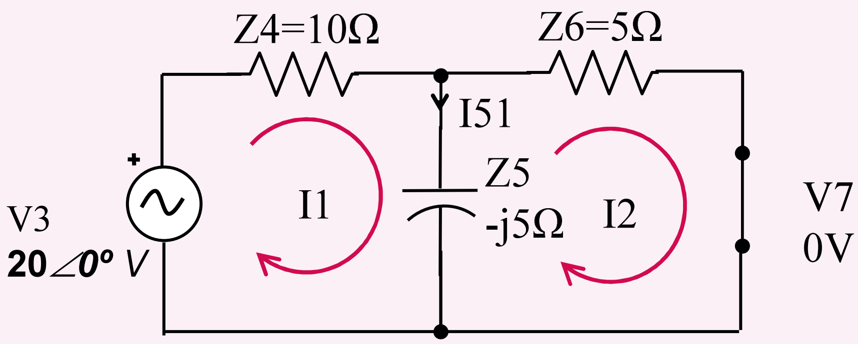

1. Adım

$(10-j5)\cdot I1 + j5\cdot I2 = 20$ (1) x 1

$+\ j5\cdot I1 + (5-j5)\cdot I2 = 0$ (2) x -j5/(5-j5)

$[10-j5+25/(5-j5)]\cdot I1=20 \Rightarrow$ **$I1=1.57\angle 11.31^o A =1.54+j0.31\ A$**

I1 değeri (2) numaralı denklemde yerine yazılır.

$j5\cdot 1.57\angle 11.31^o + (5-j5)\cdot I2 = 0$

$I2=(7.84\angle 101.31^o)/(7.07\angle -45^o)$

$I2= 1.11\angle -33.69^o\ A = 0.92-j0.62\ A$

$I51=I1-I2 = 0.62+j0.92\ A = 1.11\angle 56.31^o\ A$

$i_{51}(t)=1.11\cdot \sin(\omega_1\cdot t +56.31^o)A,\ f=50Hz$

2.Adım

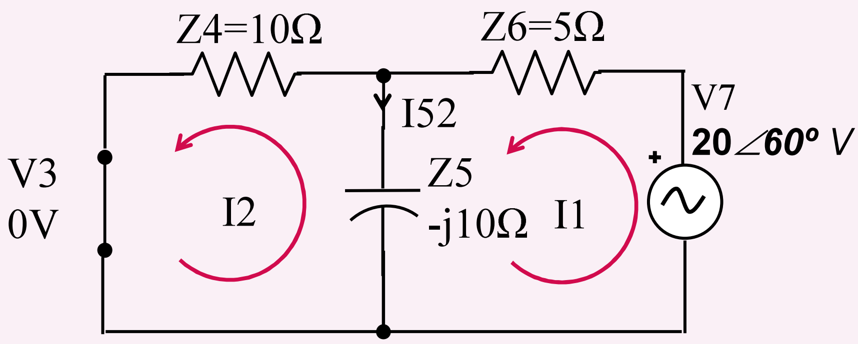

I52= -0.84+j0.95 A = 1.26∠131.57º A

$i_{52}(t)=1.26\cdot\sin(\omega_2\cdot t+131.57^o)$ A, f=25Hz

I5=I51+I52

$i_5(t)=i_{51}(t)+i_{52}(t)$

$i_5(t)=1.11\cdot\sin(\omega_1\cdot t+56.31^o)+1.26\cdot\sin(\omega_2\cdot t+131.57^o)$

11.2 Thévenin Teoremi

Thévenin Teoremi

- Bir lineer iki uçlu devre, bir gerilim kaynağı, V_{Th} ve ona seri bir empedanstan, Z_{Th} oluşan eşdeğer bir devre ile gösterilebilir.
  - V_{Th} = iki uç arasındaki açık devre gerilimidir.
  - Z_{Th} = bütün bağımsız kaynaklar devre dışı bırakıldığında, iki uç arasındaki eşdeğer empedanstır.

Thévenin Teoremi için Eşdeğer Devreler

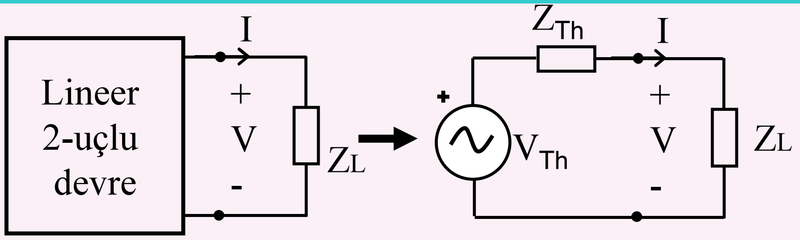

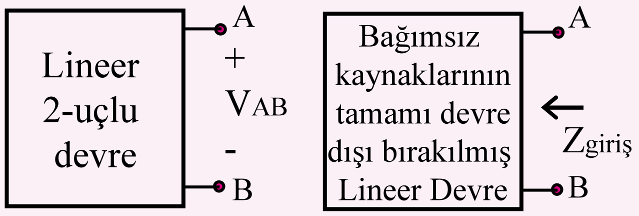

$$V_{Th} = V_{AB}$$
$$Z_{Th} = Z_{giriş}$$

Örnek 11.2 Aşağıda verilen devrede I8 akımını Thévenin teoremini kullanarak bulunuz.

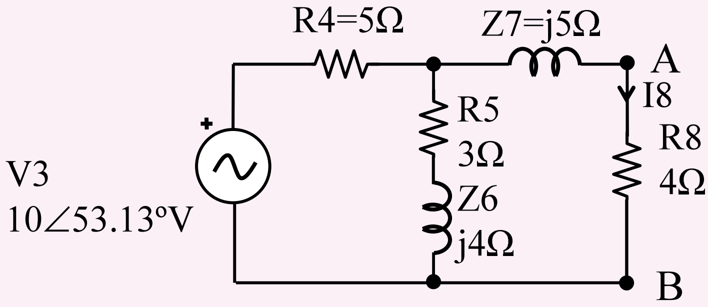

$Z_{Th}=?$

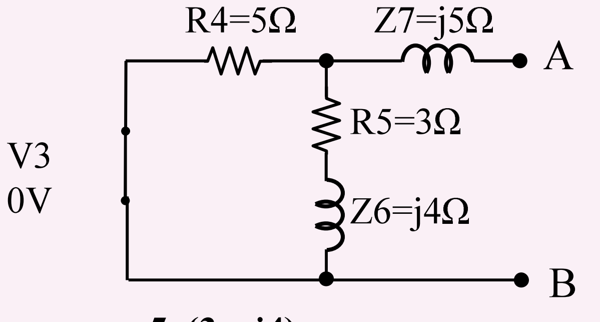

$$\mathbf{Z_{Th} = Z_{AB} = \frac{5\cdot(3+j4)}{5+(3+j4)} + j5}$$

$\underline{\mathbf{Z_{Th} = 2.5 + j6.25\ \Omega}}$

$\underline{\mathbf{Z_{Th} = 6.73\angle 68.2^{o}\ \Omega}}$

V_{Th}=?

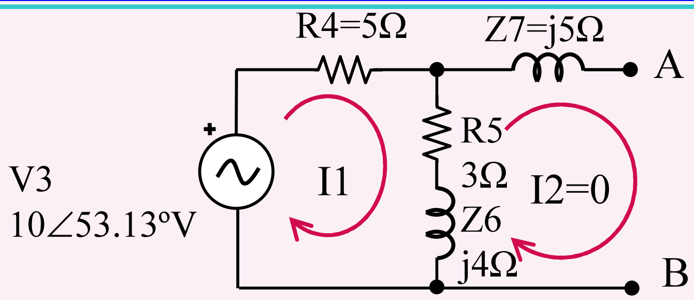

$$V_{Th} = V_{AB} = \frac{10\angle 53.13^\circ}{5+(3+j4)} \cdot (3+j4) = \frac{-14+j48}{8+j4}$$

$$V_{Th} = 5.59\angle 79.7^\circ \text{ V} = 1 + j5.5 \text{ V}$$

I8 akımının Thévenin eşdeğer devresi kullanılarak bulunması

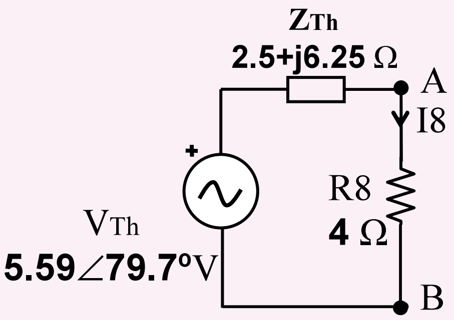

$$I8 = \frac{V_{Th}}{Z_{Th} + R8}$$

$$I8 = \frac{5.59\angle 79.7^\circ}{(2.5+j6.25)+4}$$

$$I8 = 0.5 + j0.36 \text{ A}$$

$$I8 = 0.62\angle 35.82^\circ \text{ A}$$

11.3 Norton Teoremi

Norton Teoremi

- Bir lineer iki uçlu devre, bir akım kaynağı (I_N) ve ona paralel bir empedanstan (Z_N) oluşan eşdeğer bir devre ile gösterilebilir.
  - I_N = iki uç arasındaki kısa devre akımıdır.
  - $Z_N = Z_{Th}$ = bütün bağımsız kaynaklar devre dışı bırakıldığında, iki uç arasındaki eşdeğer dirençtir.

Norton Teoremi için Eşdeğer Devreler

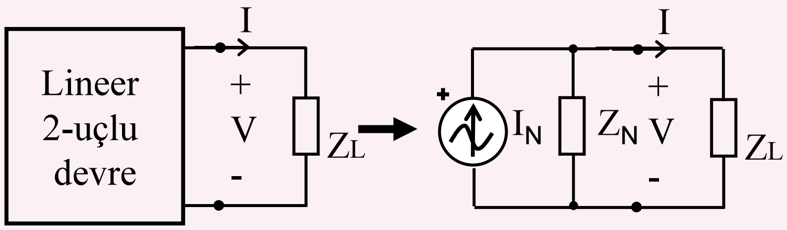

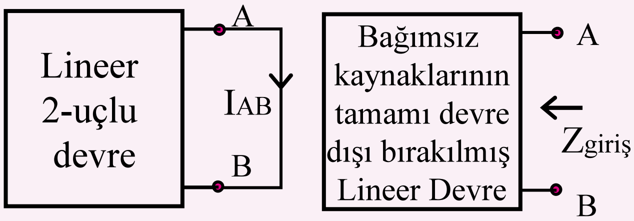

$I_N = I_{AB}$
$Z_N = Z_{giriş}$

10.3 Maksimum Güç Transferi Teoremi

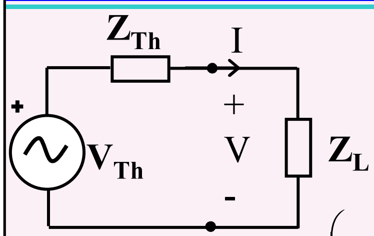

$$S = \frac{1}{2}|I|^2 Z_L = \frac{1}{2}\left|\frac{V_{Th}}{Z_{Th} + Z_L}\right|^2 Z_L$$

$$Z_L = Z_{Th}^* \qquad R_L = R_{Th}$$

$$P = \left(\frac{V_{Th}}{Z_{Th} + Z_{Th}^*}\right)^2 \frac{Z_{Th}^*}{2} = \frac{1}{2}\left(\frac{V_{Th}}{2 \cdot R_{Th}}\right)^2 \cdot R_{Th}$$

ZL yük empedansına transfer edilebilecek maksimum güç:

$$P = \frac{V_{Th}^2}{8 \cdot R_{Th}}$$